

T

T	unda T pe electrocardiogramă.
T₃	abr. triiodotironină.
T₄	abr. tetraiodotironină.
T.A.	abr. tensiune arterială.
TAB	vaccin TAB.
TABACHERA ANATOMICĂ	depresiune eliptică a tegumentelor părții posterolaterale externe a pumnului, determinată de tendoanele mușchilor extensori lung și scurt al policelui.
TABAGISM	intoxicație cu nicotină; poate fi acută (amețeli, paloare, vomismente) sau cronică (palpitații, dureri de tip anginos, nervozitate, insomnie, scăderea memoriei, leziuni vasculare, bronșită).
TABC	v. vaccin TABC (antitifoparatifoidic).
TABDT	v. vaccin TABDT.
TABES	boală de origine sifilitică; caracterizată prin încoordonare motorie.
TABETIC	suferind de tabes.
TABETIFORM	care seamănă cu tabesul.
TABLĂ	țesut osos compact care formează fața externă și internă a oaselor bolții craniene; între cele două tăblii se află țesut spongios intermediar.
TABLETĂ	preparat farmaceutic medicamentos solid, aplatizat, rectangular sau rotund, având conținut ridicat în zahăr și destinat a se dizolva în gură.
TAC (TACO)	v. tomodensitometrie.
TACT	simț care asigură percepția stimulilor mecanici asupra pielii sau mușchilor.
TACTIL	(lat. <i>tactilis</i> – care poate fi pipăit, atins), aparținând simțului pipăitului.
TACTISM	sin. taxie, mișcare orientată a organismelor sau organelor, care răspund la stimuli externi.
T.A.D.	abr. tensiune arterială diastolică.
TAENIA	gen de viermi paraziți din familia <i>Taeniidae</i> , clasa <i>Cestoda</i> .
TAGMATA	(sing. tagma), regiuni, părți, segmente diferențiate ale corpului, la artropode: cap, torace, abdomen.
TAHIARITMIE	aritmie cu frecvență cardiacă mare.
TAHICARDIE	același termen ca tahicardie, peste limitele fiziologice corespunzătoare vârstei, sexului și stării de antrenament.
TAHIFEMIE	pronunție exagerat de rapidă a cuvintelor.
TAHIFILAXIE	fenomen constând din diminuarea progresivă a răspunsurilor la o substanță farmacodinamic activă.
TAHIKINEZIE	rapiditate anormală a mișcărilor voluntare.

MIC DICȚIONAR BIO-MEDICAL

*Cristina R.T.,
Dumitrescu Eugenia,
Teușdea V.,
Boboloaca I.*

TAHILALIE	sin. tahifemie.
TAHIPNEE	sin. polipnee; respirație cu frecvență crescută.
TAHISISTOLIE	accelerarea sistolelor cardiace la o frecvență mai mare de 100/minut.
TAKATA-ARA (REAȚIA)	reacția de precipitare a unor seruri în prezența unei soluții de sublimat de fuxină; ar indica o tulburare funcțională hepatică și ar însoți inversiunea raportului serine/globuline.
TAL	corpul vegetativ, nediferențiat în rădăcină, tulpină și frunze, la plantele inferioare, care poate fi alcătuit dintr-o celulă multinucleată sau din mai multe celule care alcătuiesc o structură filamentoasă lățită, simplă sau ramificată.
TALALGIE	durere localizată la călcâi.
TALAMIC	referitor la talamus.
TALAMUS	1. (lat. <i>thalamus – pat nupțial</i>) fiecare din cei doi nucleii voluminoși de substanță cenușie, situați de o parte și de alta a cavității celui de al treilea ventricul;2. proeminență osoasă a feței superioare a calcaneului, care suportă fațeta articulară posterioară a astragalului.
TALASEMIE	anemie hemolitică prin defect corpuscular datorată persistenței hemoglobinei fetale.
TALASOTERAPIE	exploatarea în scopuri terapeutice a apei mării, aerului și climatului marin.
TALBOT (REAȚIA)	dozarea pregnandiului în urină.
TALC	silicat de magneziu hidratat, care se prezintă ca o pulbere foarte fină, unsuroasă la pipăit; utilizat ca diluant solid pentru împrăștierea pulberilor insecticide.
TALCOM	tumora provocată de prezența accidentală a talcului într-un țesut.
TALIDOMIDĂ	hipnotic și sedativ recunoscut ca teratogen în 1961, administrarea sa la gravide a provocat numeroase malformații fetale, produsul a fost retras imediat.
TALIE	înălțimea corpului de la vertex la sol.
TALOFITE	una dintre cele două grupe mari în care este împărțit regnul vegetal; cuprinde plante inferioare, nediferențiate în tulpină, rădăcină și frunză, le lipsește sistemul conducător organizat și al căror corp vegetativ este un tal; cuprinde algele și ciupercile alături de care se includ și lichenii, bacteriile și mixomicetele.
TALON-GENUNCHI	probă în neurologie pentru precizarea gradului de coordonare a mișcărilor voluntare ale membrelor inferioare; bolnavul cu ochii închiși trebuie să atingă cu călcâiul genunchiul celuilalt picior.
TAMPON	1. bucată de vată sau tifon aplicată pentru oprirea unei hemoragii;2. substanță care stabilizează pH-ul unei soluții chiar dacă se adaugă un acid sau bază.
TAMPONADĂ	comprimarea brutală a inimii prin revărsat pericardic rapid constituit.
TAMPONAJ	1. acțiunea de tamponare a unei leziuni sângerânde cu un tampon,2. acțiunea de adăugare a unei soluții tampon într-o reacție chimică în scopul menținerii unui pH la o valoare dorită.
TAMPONARE	introducerea într-o cavitate naturală sau patologică, de tamponane bine presate, în scopul opririi unei hemoragii, a obținerii unui efect antiinflamator sau pentru a favoriza închiderea ulterioară a cavității.
TANATOLOGIE	o sumă de cunoștințe privind moartea, studiul morții sub toate aspectele sale, mai ales din punct de vedere medicolegal.
TANIN	substanță cu gust astringent, de origine vegetală, solubilă în apă, dizolvată în sucul celular; taninul este un derivat fenolic, acumulat mai ales în coajă (stejar, molid etc.), frunze (îndeosebi în gale) sau fructele necoapte.
TANOTOPRAXIE	sin. îmbălsămare.

TAPET	1. la plantele vasculare strat de celule cu rol nutritiv care învelește țesutul sporogen din sporangiu; 2. la animale, stratul pigmentar al coroidei care are rol nutritiv în special pentru retină.
TAPETORETINIAN	care se raportează, din punct de vedere anatomic și funcțional, la pătura pigmentară a retinei și, prin extensie, la retină și la coroidă.
TAR	abr. pentru tensiunea arterială retiniană.
TARAT	purtător al unei anomalii ereditare.
TARĂ	anomalie ereditară susceptibilă a produce o diminuare a rezistenței organismului sau o tulburare funcțională.
TARDIGRADE	grup de animale foarte mici, de circa 350 de specii cuprinse în încrengătura artropodelor, de formă cilindrică scurtă, cu număr mic de picioare, ce se deplasează greoi; sunt acvatice și semiacvatice, trăind mai ales prin locuri umede cu mușchi, licheni, unele ierburi.
TARDIV	înșușire fiziologică care exprimă o creștere și dezvoltare mai înceată și atingerea maturității corporale mai târziu.
TARS	1. (gr. <i>tarsos</i> – <i>împletitură, laba piciorului</i>) ansamblu osos al părții posterioare a labei piciorului, format din 7 oase scurte, dispuse pe două rânduri, unul anterior și altul posterior; 2. segment al labei piciorului cuprins între extremitatea inferioară a gambei și baza oaselor metatarsiene; 3. tars palpebral; lamelă de țesut conjunctiv relativ dens, de formă semilunară, care constituie marginea liberă a ploapei superioare și inferioare.
TARSALGIE	durere localizată la tars.
TARSECTOMIE	1. ablația unuia sau mai multor oase tarsiene; 2. rezecția parțială a tarsului palpebral.
TARSIAN	1. care se raportează la tarsul piciorului, 2. care se referă la tarsul palpebral.
TARSITĂ	inflamația tarsului palpebral.
TARSOMETATARSIAN	care se referă la tars și la metatars.
TARSOPLASTIE	1. operație reparatorie a labei piciorului practicăată pe tars, 2. sin. blefaroplastie.
TARSOTOMIE	1. incizie la nivelul tarsului fără ablație osoasă; 2. sin. blefarotomie; 3. rezecție parțială a tarsului palpebral pentru corecția unui entropion.
TARTRU	1. depozit format din substanțe organice și săruri de calciu, aderent la suprafața dintelui, cu precădere în regiunea coletului; 2. depozit aderent, în general dur și compact, provenit dintr-o apă cu conținut crescut de săruri calcare.
T.A.S.	abr. tensiune arterială sistolică.
TAUSSIG-BING (SINDROM)	malformație cardiacă congenitală caracterizată anatomic prin transpoziție vasculară parțială, aorta ieșind din ventriculul drept, artera pulmonară deviată la stânga, situată peste o comunicație interventriculară înaltă, clinic se traduce prin boala albastră precoce.
TAUTOMERIE	(gr. <i>tauto</i> – <i>același; meros</i> - <i>parte</i>), schimbarea reversibilă a unor legături și atomi în special de hidrogen, astfel, bazele azotate, se pot afla într-o stare normală și una tautomerică.
TATONARE	acțiunea de a tatona.
TAXIE	(gr. <i>taxis</i> – <i>aranjare, ordine</i>), reacție de locomoție la un animal mobil, sub efectul unui agent extern fizic sau chimic.

MIC DICȚIONAR BIO-MEDICAL

*Cristina R.T.,
Dumitrescu Eugenia,
Teușdea V.,
Boboloaca I.*

TAXIS	reducerea manuală a unei hernii.
TAXON	termen care indică orice unitate taxonomică definită, independent de mărimea sau poziția ei în clasificarea plantelor și animalelor.
TAXONOMIE	1. (gr. <i>taxis</i> –<i>aranjare</i>; <i>nomos</i> - <i>lege</i>) știința care cuprinde legile clasificării organismelor vii;2. studiul unor grupe de plante sau de animale din punct de vedere al descrierii și clasificării speciilor.
T.C.	abr. traumatism crani.al
T.C.C.	abr. traumatism craniocerebral.
T.C.T.	abr. tirocalcitonină.
T.D.M.	abr. tomodensitometrie.
T.E.	1. abr. tomografie de emisie;2. abr. transfer de embrioni.
TEACĂ	învelișul conjunctiv care în ovar îmbracă ovulul și celulele foliculare.
TEBAIC	referitor la opiu sau care se prepară pe bază de opiu.
TECAL	referitor la teacă.
TECTOSPINAL	care se referă la acoperișul mezencefalului și la măduva spinării.
TECTRICE	pene propriu-zise de contur cu lama întreagă, situate pe aripi și în coadă și care, având dimensiuni diferite, acoperă ca și țiglele baza remigelor și a rectricelor.
TEGUMENT	1. (lat. <i>tegumen</i> – <i>acoperiș</i>, <i>înveliș</i>) țesut care acoperă un organism;2. înveliș extern, protector, al semințelor, provenite din transformarea integumentelor ovulului.
TEHNICA DUBLULUI CONTRAST	tehnică constând în umplerea unei cavități digestive cu aer și tapetarea pereților săi cu un produs fin opac.
TEHNICĂ	1. ansamblu de procedee metodice utilizate pt. obținerea unui rezultat dorit;2. în chirurgie, ansamblu de timpi operatori.
TELANGIECTAZIE	dilatație a micilor vase din derm, formând o rețea fină roșie.
TELECOBALTOTERAPIE	tratament cu raze gama obținute cu o bombă conținând o capsulă de cobalt radioactiv, plasată la distanță de bolnav.
TELEDIASTOLIC	care se referă la ultima parte a diastolei.
TELEGONIE	impregnarea maternă, de la împerecherea inițială, respectiv influența asupra unei femele, de către primul mascul, astfel că descendenții proveniți ulterior, din alte împerecheri, se aseamănă cu primul genitor.
TELEIRADIERE	iradiere la distanță.
TELENCEFAL	ansamblul celor două emisfere cerebrale.
TELEOFAZĂ	faza ultimă a cariochinezei, în care odată cu apariția peretelui despărțitor în partea mediană a celulei, se formează cele două celule fiice.
TELEOLOGIE	(gr. <i>teleos</i> – <i>scop</i> ; <i>logos</i> - <i>discurs</i>), concepție antiștiințifică potrivit căreia adaptarea organismelor la mediu are un anumit scop și că evoluția ar fi și ea intenționată, premeditată; finalism, teoria finalității, revelarea scopurilor.
TELEOPTIL	penaj propriu-zis; cuprinde penajul juvenil, din prajma îmbrăcare după puful embrionar cât și penajul de adult.

TELEOSTEENI	(gr. <i>teleos</i> – <i>complet</i> ; <i>osteon</i> - <i>os</i>), grup de pești osoși, care cuprinde marea majoritate a speciilor actuale, marine și dulcicole.
TELERADIOSCOPIE	sin. cu radioscopie televizată.
TELERADIOTERAPIE	tratament cu raze X sau alte radiații ionizate a căror sursă este plasată la o distanță mai mare de 1,5 m față de organism.
TELERECEPTOR	receptor senzorial sensibil la o acțiune care are loc la distanță, cu receptorii auditivi, vizuali și parțial receptorii termici și olfactivi.
TELESISTOLIC	care se referă la ultima parte a sistolei.
TELETERAPIE	tratament efectuat la distanță de bolnav, ca în cazul tratamentului cu raze X.
TELETEZĂ	aparat destinat să îndeplinească acțiuni comandate de la distanță de un bolnav cu infirmități motorii grave, prin intermediul unor mișcări încă posibile.
TELEVIZIUNE RADIOSCOPICĂ	sin. radioscopie televizată.
TELOBLASTIE	tip de formare a mezodermului sau mezoblastului la metazoarele protostomiene, începând de la câteva celule inițiale teloblaste; proliferarea teloblastelor dă veziculele mezodermului din care se dezvoltă cavități care constituie cavitatea celomică, mai mult sau mai puțin metamerizată, sau cavitatea generală secundară a corpului.
TELEOCENTRIC	cromozom sau cromatidă cu centromerul situat terminal.
TELOFAZĂ	ultima fază a unei mitoze sau a unei diviziuni meiotice.
TELOMER	structură dotată cu proprietăți particulare, care ocupă extremitatea liberă a unui cromozom.
TELSON	segment abdominal terminal, nepereche, la diferite grupe de artropode; țepul caudal în vârful căruia se deschid glandele veninoase ale scorpionilor.
TELURIC	care se referă la pământ și la influența sa asupra bolilor.
TEMPERAMENT	ansamblul particularităților fiziologice, morfologice și psihice, care diferențiază indivizii între ei și influențează caracterul și comportamentul.
TEMPERATURĂ	grad al intensității căldurii măsurat cu ajutorul termometrului.
TEMPERATURĂ BAZALĂ	temperatura corporală măsurată la deșteptare, înainte de sculare și mâncare.
TEMPERATURĂ CORPORALĂ	temperatura corpului rezultând din echilibrul dintre producția de căldură și pierderea căldurii.
TEMPERATURĂ CRITICĂ	temperatura mediului la care sistemul de termoreglare al homeotermelor este solicitat fie pentru mărirea producției de căldură, fie pentru pierderea ei din organism.
TEMPORAL	1. care se referă la osul temporal; 2. os temporal: os situat în partea inferioară și laterală a craniului, în spatele sfenoidului subparietal și înainte occipitalui.
TEMPORAL SUPERFICIAL	nerv desprins din ramura mandibulară a trigemenului, anastomozată sub arcada zigomatică cu facialul pentru a forma plexul subzigomatic, distribuindu-se apoi pielii zonale.
TEMPOROFACIAL	care se referă la tâmplă și la față.
TEMPOROMALAR	care se referă la tâmplă și la obraz, sau la osul temporal și osul mandibular.
TEMPOROMANDIBULAR	care se referă la temporal și la mandibulă, ex. articulația temporo-mandibulară.
TEMPOROMAXILAR	care se referă la osul temporal și la osul maxilar.
TEMPOROPARIETAL	care se referă la oasele temporal și parietal sau la circumvoluțiunile temporale și parietale.
TEMPOROPONTIN	care se referă la lobii temporali și la protuberanța inelară (<i>puntea Varoli</i>).
TEMPOROSPAȚIAL	care se referă la timp și spațiu.

TENALGIE	durere localizată la un tendon.
TENAR	v. eminență tenară.
TENDINITĂ	afecțiune inflamatorie a tendonului.
TENDINOS	1. de natură tendinoasă; 2. care se referă la tendoane.
TENDON	partea terminală, distală sau proximală, a unui mușchi, formată din țesut conjunctiv alb, dens și rezistent, prin care mușchiul se inseră la os.
TENDON CONJUNCT	tendon terminal comun alcătuit din fibrele mușchilor transvers și micul oblic abdominal, cu inserție pe pubis și simfiza pubiană, înaintea mușchiului mare drept abdominal.
TENDON PERFORANT	1. fiecare din cele 4 tendoane terminale ale mușchilor flexor comun profund al degetelor care, la fața palmară a celei de a doua falange, perforază tendonul corespunzător flexorului comun superficial al degetelor; 2. fiecare din cele 4 tendoane terminale ale mușchiului lung flexor comun al degetelor piciorului, a căror poziție anatomică este identică celei a tendoanelor perforante ale degetelor mâinii în raport cu tendoanele terminale ale mușchiului scurt flexor plantar.
TENDON PERFORAT	1. fiecare din cele 4 tendoane terminale ale mușchilor flexor comun superficial al degetelor care sunt perforate la fața palmară a celei de a doua falange, de tendonul perforant corespunzător; 2. fiecare din cele 4 tendoane terminale ale mușchiului scurt flexor plantar, a căror dispoziție anatomică este similară celei ale tendoanelor perforate ale degetelor.
TENDON (LIGAMENT) ROTULIAN	ligament puternic întins între vârful rotulei și tuberozitatea anterioară a tibiei, format din prelungirea fibrelor tendinoase ale mușchiului cvadriceps.
TENOVAGINITĂ	termen arhaic utilizat pentru definirea inflamației simultane a unui tendon și a sinovialei vaginale care-i facilitează alunecarea.
TENECTOMIE	excizia totală sau parțială a unui tendon.
TENESME	(gr. <i>teinen – a întinde</i>), contracturi spastice dureroase ale sfincterului striat anal sau ale colului vezicii urinare.
TENIAZĂ	boală parazitară, determinată de prezența în intestinul omului a viermilor paraziți din genul <i>Taenia</i> .
TENIE	1. vierme parazit care trăiește în intestinul subțire al omului; 2. structură în formă de bandă, de panglică.
TENIFUG	care provoacă expulzia teniei.
TENODEZĂ	1. fixarea unui tendon rupt sau secționat, la locul său normal de inserție; 2. crearea unui nou punct de inserție osoasă pentru tendonul unui mușchi paralizat și secționat în acest scop.
TENODINIE	sin. tenalgie.
TENOLIZĂ	secționarea aderențelor constituite la nivelul unui tendon în scopul restabilirii mobilității sale.
TENON (CAPSULA LUI)	membrană formând o teacă fibroasă care învelește partea posterioară sclerală a globului ocular, de care e separată printr-un spațiu grăos spațiul Tenon; ea este perforată de nervul optic.
TENONIAN	care se referă la capsula lui Tenon.
TENONITĂ	inflamația capsulei lui Tenon.
TENOPEXIE	fixarea, în general prin sutură, a unui tendon de mușchiul corespunzător.
TENOPLASTIE	refacerea chirurgicală a unui tendon.

TENORAFIE	suturarea unui tendon secționat.
TENOSINOVITĂ	inflamarea unui tendon și a tecii sale sinoviale.
TENOTOMIE	secționarea chirurgicală a unui tendon.
TENOZITĂ	sin. tendinită.
TENSIOACTIV	se spune despre o substanță care, chiar într-o foarte slabă concentrație, scade tensiunea superficială a lichidului în care este dizolvată.
TENSIOMETRU	sin. sfigmomanometru.
TENSIUNE	1. rezistența opusă de pereții cavitațiilor organice sau conducte față de lichidele sau gazele conținute; 2. tensiune electrică- diferență de potențial electric între două puncte; acestea se exprimă în volți.
TENSIUNE ARTERIALĂ	1. într-un sens strict, tensiunea pereților arteriali corespunzătoare presiunii exercitată de sângele circulant; 2. prin extensie, sin. curent pentru presiune arterială.
TENSIUNE ARTERIALĂ RETINIANĂ	sin. presiune arterială oftalmică. abr. TAR.
TENSIUNE ARTERIALĂ SISTOLICĂ	abr. T.A.S.
TENSIUNE INTRAOCULARĂ	sin. presiune intraoculară.
TENSIUNE OSMOTICĂ	sin. presiune osmotică.
TENSOR	se spune despre un mușchi care determină tensionarea unei structuri anatomice, ex. mușchiul tensor al fasciei lata.
TENTACULE	organe subțiri, musculoase și senzitive, uneori ramificate, situate la cap sau în jurul gurii, la numeroase animale nevertebrate; servesc la explorare, condus și apucat hrana sau la fixare.
TENTACULATE	încrângătură (<i>Tentaculata</i> sau <i>Lophophorata</i>), de organisme protostomiene celomate, marine, cu gura înconjurată de un organ circular sau în formă de potcoavă – lofoforul – care poartă numeroase tentacule acoperite cu cili vibratili, cu nutriție de tip microfagic și mucociliar.
TEOBROMINĂ	derivat purinic xantinic, principalul alcaloid al bobului de cacao, conținut de asemeni în frunzele de tei, exercită o acțiune diuretică și cardi tonică și stimulează ușor sistemul nervos.
TEORIA CELULARĂ	a fost elaborată, în principal de M.J. Schleiden, T. Schwann (1838, 1839) și R.L.C. Virchow (1855) și considera că: celula este cel mai mic element de construcție, iar organismele au o alcătuire celulară sau pluricelulară; că fiecare celulă din organismul multicelular are o funcție specifică și că o celulă nu poate proveni decât din altă celulă.
TEPALĂ	element constitutiv al periantului (învelișului floral), nediferențiat prin formă și culori diferite în sepale (caliciu) și petale (corolă; ex. lălea, stânjenele, ceapă etc.).
TERAPEUT	medic care tratează bolnavul sau specialist care studiază diferitele metode de tratament.
TERAPEUTICĂ	1. parte a medicinei care se ocupă cu tratamentul bolnavilor; 2. care interesează tratamentul bolnavilor, 3. care este susceptibil a vindeca o boală.
TERAPIE	tratament, ex. terapie de șoc.
TERAPIE GENICĂ	transferul unor gene sănătoase în celule purtătoare de gene patogene, cu scopul de a corecta anomaliile genetice, vectorii utilizați în prezent sunt retrovirusuri, care sunt puse în contact in vitro cu celulele prelevate de la bolnav.

TERATISM	monstruoziitate sau anomalie congenitală.
TERATOGEN	care produce monstruoziități; medicament care este absolut contraindicat femeilor însărcinate sau aflate în perioada fertilă, generează malformații.
TERATOLOGIE	(gr. <i>teras</i> – <i>monstru</i> ; <i>logos</i> - <i>studiu</i>), ramură a biologiei care studiază monstruoziitățile și malformațiile la plante și animale precum și cauzele lor în cursul dezvoltării ontogenetice.
TERATOM	tumoare congenitală cu țesuturi multiple, adesea chistică sau compusă dintr-o parte chistică și alta solidă.
TERATOID	care posedă unele caractere de monstruoziitate, ex. tumoră teratoidă.
TERATOPAG	monstru format din indivizi sudați la diverse nivele distingându-se: <i>cefalopagi</i> , când sunt uniți prin extremitatea cefalică, <i>pigopagi</i> , uniți prin regiunea lombrosacrată, <i>xiphopagi</i> , uniți prin regiunea xifoidiană, <i>toracopagi</i> , sudați unul de altul prin regiunea lor toracală, <i>sternopagi</i> , sudați numai prin regiunea sternală.
TERATOSPERMIE	ansamblu de anomalii ale spermatozoizilor susceptibile a produce efecte negative asupra oului și gestației.
TERATOZOOSPERMIE	creșterea numărului de spermatozoizi anormali.
TEREBRANT	care are tendința de pătrundere în profunzimea țesuturilor.
TERGUM	(lat. <i>tergum</i> - <i>spate</i>), porțiunea dorsală din cuticulă a fiecărui segment corporal la artropode.
TERMAL	se referă la apele minerale calde.
TERME	termen folosit altă dată pentru desemnarea unui stabiliment creat pentru folosirea în scop terapeutic a apelor termale.
TERMIC	care se referă la căldură (ex. conductibilitate termică) sau la temperatura corpului (ex. curbă termică).
TERMINAL	care se referă la extremitate; care constituie ultimul element, atât din punct de vedere al situației cât și din punct de vedere cronologic.
TERMINOLATERAL	se spune despre o anastomoză între extremitatea unui conduct și peretele lateral al segmentului care urmează.
TERMINOTERMIAL	se spune despre o anastomoză cap la cap a două segmente.
TERMITE	insecte, aparținând ordinului Isoptera, caracterizate prin mod de viață social și polimorfism accentuat al indivizilor.
TERMOANALGEZIE	abolirea sensibilității normale pentru căldură sau pierderea aptitudinii de a deosebi căldura de frig.
TERMOCAUTERIZARE	cauterizarea unei plăgi sau a unui țesut prin căldura produsă de un cauter încălzit.
TERMOCOAGULARE	coagularea unui țesut sub efectul căldurii produsă printr-un curent de înaltă frecvență.
TERMODOLORIMETRIE	metodă de evaluare a activității medicamentelor antalgice sau antiinflamatoare.
TERMOFIL	care preferă temperaturile ridicate; se spune despre microorganisme care trăiesc între 40-70 °C și care se dezvoltă mai bine între 50-55 °C.
TERMOGEN	care generează căldură, care se datorează căldurii.
TERMOGRAFIE	metodă de măsurare a temperaturii emise de țesuturi, cu ajutorul unui termograf care evaluează diferențele de temperatură a părților moi.
TERMOLABIL	care poate fi inactivat sau distrus prin încălzire.
TERMOLIZĂ	1. pierderea căldurii unui organism; 2. descompunerea chimică cu ajutorul căldurii.
TERMOMETRIC	care se referă la măsurarea temperaturii.

MIC DICȚIONAR BIO-MEDICAL

*Cristina R.T.,
Dumitrescu Eugenia,
Teușdea V.,
Boboloaca I.*

TERMOMETRU	instrument de măsurare a temperaturii.
TERMORECEPTOR	organe de simț, care recepționează variațiile temperaturii din mediul exterior, situat în stratul dermic al pielii.
TERMOREGLARE	funcție a organismului care asigură echilibrul dintre termogenează și termoliză, pentru menținerea stării de homeotermie.
TERMOREZISTENT	care poate rezista la o temperatură crescută.
TERMOSTAT	aparat servind la menținerea unei temperaturi constante într-o etuvă, un sterilizator.
TERNAR	în chimie, care este compus din trei elemente.
TEROS	care este de culoarea pământului, ex. facies teros.
TERȚĂ (FEBRA)	febră intermitentă ale cărei accese se repetă la fiecare trei zile, este o formă particulară de paludism.
TERȚIAR	care vine pe al treilea loc.
TEST	orice procedeu care constituie o acțiune simplă sau o suită de operații destinate să pună în evidență caracteristicile unei substanțe, unui organism sau unei funcțiuni.
TEST CIS-TRANS	test genetic utilizat cu scopul de a stabili dacă două mutații genice au apărut în aceeași genă sau în gene adiacente.
TEST CROSS	retroîncrușișarea sau backcrossarea indivizilor dominanți (cu structură genetică necunoscută) cu părintele recesiv sau cu un tester recesiv, pentru a determina dacă indivizii respectivi sunt heterozigoți sau homozigoți pentru o alelă oarecare; testul cross se utilizează și în scopul evidențierii fenomenelor de linkage și crossing over, caz în care – di sau trihibridul F ₁ se încrușișează cu un tester dublu sau triplu recesiv.
TEST DE TOLERANȚĂ LA GLUCOZĂ	sin. hiperglicemie provocată.
TEST DE TRANSFORMARE LIMFOBLASTICĂ	test destinat decelării unei reacții de hipersensibilitate, are la bază faptul că dacă se pune o cultură de limfocite în contact cu un antigen la care au mai fost expuse, stimularea antigenică provoacă transformarea limfocitelor în limfoblaști.
TEST PSIHOLOGIC	orice probă implicând un scop bine definit de îndeplinit după o tehnică precisă, destinată evaluării inteligenței, comportamentului, caracteristicilor psihice sau a aptitudinilor unui individ.
TEST SEROLOGIC	cercetarea anticorpilor specifici unei boli într-o probă de ser sanguin.
TESTA (A)	a supune un subiect, un corp sau un fenomen la un test.
TESTICUL	glandă genitală masculină, pereche, situată sub penis, în bursa testiculară, înconjurat de o capsulă fibroasă numită albuginee, îngroșată în partea sa anterioară și superioară (corpul Higmore).
TESTICULARĂ (ARTERA)	arteră detașată din aorta abdominală care pătrunde pe traiectul ingvinal de unde urmează un traiect variat, distribuind o mulțime de colaterale parenchimului testicular.
TESTOSTERON	hormon steroid masculin secretat de celulele interstițiale ale testiculului și obținut de asemenea prin sinteză. stimulează dezvoltarea organelor sexuale masculine și imprimă caracterele sexuale secundare și favorizează sinteza de proteine în organism.
TESTUL APGAR	metodă de evaluare globală a stării copilului la naștere, bazată pe cercetarea celor mai caracteristice și ușor de decelat semne clinice, pentru stabilirea unui bilanț general, aceste semne reunite într-un tablou și notate după gradul de gravitate cu cifre (0, 1 sau 2) și cuprind: A, aspect (colorația), P, puls, G, grimasa, A, activitate (mobilitatea), R, respirația, un total de 10 puncte este considerat cel mai bun rezultat posibil.
TESTUL CU ACID HIPURIC	probă funcțională hepatică ce permite evaluarea capacității ficatului de a conjuga acidul bezoic cu glicocol, sub formă de acid hipuric, care se elimină prin urină.

TESTUL NELSON.	testul de imobilizare a treponemelor.
TESTUL DE POSTURĂ	explorarea funcțională a tensiunii arteriale constând în măsurarea acesteia în poziția culcat, apoi așezat și în picioare, la hipertensivi poziția în picioare antrenează creșterea tensiunii.
TESTUL CU FENOLSULFONFTALEINĂ	v. fenolsulfonftaleină.
TESTUL INELULUI	tehnică de cercetare calitativă in vitro a reacției de precipitare a anticorpilor în prezența antigenelor corespunzătoare, efectuată în mediu lichid.
TESTUL LA D-XYLOZĂ	test de determinare a stărilor de malabsorbție intestinală, în special la nivelul duodenului, constând în absorbția de către bolnav, a unei soluții de d-xyloză și apoi dozarea acestuia în sânge și urină.
TESTUL POSTCOITAL	sin. testul Huhner.
TESTUL ROZETELOR	v. imunoaderență.
TETAB	v. vaccin TeTAB.
TETANIC	1. care se referă la tetanos, care are caracterele acestuia; 2. care este atins de tetanos.
TETANIE	stare de hiperexcitabilitate neuromusculară, trădată prin tulburări senzitive, motorii, trofice etc.
TETANIE HIPERPNEICĂ	v. sindromul de hiperventilație pulmonară.
TETANIE PARATIREOPRIVĂ	v. hipoparatiroidie.
TETANOID	asemănător convulsiilor tetanice.
TETANOS	boală infecțioasă acută provocată de bacilul tetanic.
TETRACICLINĂ	1. antibiotic produs de o specie de <i>Streptomyces</i> și obținut prin sinteză, având un spectru larg de acțiune, eficace contra cocilor, bacililor gram pozitivi și gram negativi, rickettsiilor, spirochetelor și tolerat în general bine, se administrează pe cale orală; 2. nume general al unui grup de antibiotice cu structură chimică asemănătoare și al cărei reprezentant tipic este cel descris mai sus.
TETRACLORETIEN	lichid incolor, cu miros eterat, neinflamabil, întrebuințat ca dizolvant al unui mare număr de substanțe, vaporii săi sunt toxici.
TETRADĂ	grup de patru elemente.
TETRAHIDROCANABINOL	abr. T.H.C., drog halucinogen conținut în cannabis,
TETRAHIDRO-CORTICOSTERON	metabolit principal al corticosteronului, eliminat în cantități mici în urină.
TETRAHIDROCORTIZOL	sin. urocortizol, metabolit al cortizolului care se găsește în urină,
TETRAIODOTIRONINĂ	abr. T., sin. tiroxină.
TETRAMER	care este divizat în patru părți.
TETRANOPSIE	varietate de anopsie, interesând un sfert din câmpul vizual.
TETRAPLEGIE	paralizia mai mult sau mai puțin completă a celor 4 membre.
TETRAPLOIDIE	stadiul unei celule somatice care prezintă anomalia de a conține patru genomuri.
TETRAPODE	supraclasă de vertebrate care au patru membre; noțiune utilizată în sistematică pentru a indica clasele de vertebrate răspândite pe pământ: amfibieni, reptile, păsări și mamifere.
TETRASOMIE	stadiul unui organism diploid având în locul unuia din cromozomii pereche, patru cromozomi analogi, cu alte cuvinte având un cromozom reprezentat de patru ori.
TETRAZOM	formațiune alcătuită din 4 cromozomi omologi la unii aneuploizi; se simbolizează $2x+2$.

TEZAURIZMOZĂ	denumire care înglobează un grup de boli dismetabolice, caracterizate prin depozitarea în celulele organismului a unor produși intermediari.
TEZAURISMOZĂ PULMONARĂ	maladie pulmonară rezultând din inhalarea unor aerosoli de lacuri. sin. maladia coaforului.
T.G.A.	abr. acceleratorul formării de tromboplastină (endogenă), factor de coagulare asociat betaglobulinelor prezent în sângele unor arteriosclerotici.
T.G.M.H.	abr. concentrația globulară medie în hemoglobină.
T.G.O.	abr. transaminaza glutamicoxalacetică.
T.G.P.	abr. transaminaza glutamopiruvică.
T.G.T.	abr. testul generării tromboplastinei.
Th.	simbolul chimic al thoriului.
T.H.C.	abr. tetrahidrocanabiol.
T.H.E.	abr. tetrahidrocortizon.
THEILERIOZĂ	boală parazitară, produsă de <i>Theileria dispar</i> și se manifestă prin febră, adenită etc.
THELALGIE	sensibilitate dureroasă a mamelonului.
THELITĂ	inflamația mamelonului.
THELODERMITĂ	1. inflamația papilelor dermice; 2. inflamația mamelonului.
THELORAGIE	hemoragie la nivelul mamelonului.
T.H.F.	abr. tetrahidrocortizol.
THIERSCH	v. grefa Ollier-Thiersch.
THOMPSON (PROTEZA)	proteză în general cimentată, utilizată în tratamentul fracturilor de col femural la bătrâni.
THOMA (CAMERA)	tip de cameră de numărare a globulelor roșii, care se utilizează și pentru determinarea concentrației spermei în spermatozoizi, pe același principiu al metodei homocitometrice.
THORNER	acidometru pentru lapte.
T.I.	v. tomodensitometria.
TIAMINĂ	sin. aneurină, vitamina anti beri-beri, vitamină antineuritică, vitamină B ₁ ; vitamină din grupul B, conținând sulf și a cărei carență provoacă beri-beri.
TIBIA	os lung, cel mai voluminos din cele două oase care constituie scheletul gambei și care se află pe partea internă a acesteia.
TIBIO-NAVICULAR	care se referă la tibie și la scafoidul tarsului (os navicular).
TIBIO-PERONIER	care se referă la tibie și peroneu.
TIBIO-TARSIAN	care se referă la tibie și tars.
TIBIOTARSO-METATARSIANĂ	sin. articulația jaretului; complex articular ce leagă oasele gambei de oasele tarsiene, acestea între ele și oasele tarsiene la oasele metatarsiene, prezentând ligamente comune și ligamente proprii.
TIC	mișcare involuntară a unor grupuri musculare separate, care se produce repetat, are aspect intenționat și poate fi stăpânită prin voință.
TIEMIE	nivelul sulfului din sânge.
TIFFENEAU (RAPORTUL)	raportul între volumul expirator maximal pe secundă (VEMS) și capacitatea vitală (CV); este aproximativ 75.

TIFIC	1. care se referă la tifosul exantematic; 2. care a contactat tifos exantematic; 3. care se referă la febra tifoidă; 4. caracterizat printr-o stare infecțioasă gravă.
TIFLECTOMIE	rezeecția cecului.
TIFOBACILOZĂ	formă gravă de generalizare a tuberculozei, cu producerea de leziuni granulare sau nodulare în numeroase organe și stare gravă de depresiune nervoasă.
TIFOIDĂ (FEBRA)	maladie infecțioasă febrilă, contagioasă, adesea epidemică cauzată de <i>Salmonella typhi</i> , transmisă direct de la bolnav sau de la purtător de germeni sau indirect (prin apă sau alimente contaminate).
TIFON	material fin și transparent, de in sau de bumbac, prezentat în ambalaje sterilizate, care se folosesc la pansarea plăgilor.
TIFOS	(gr. <i>typhos</i> – <i>amorțire, stupoare</i>), alterarea particulară a stării generale a bolnavilor în perioada de stare a anumitor boli infecțioase.
TIFOS AMARIL	sin. febră galbenă.
TIFOS EXANTEMATIC	sin. febră ataxică, exantematică, malignă, pătată epidemică, peteșială, tifos: epidemic, de lagăr, de păduche, de război, pătat; boală infecțioasă gravă acută și epidemică, provocată de <i>Rickettsia prowazeki</i> și care se manifestă prin febră mare și erupții pe piele.
TIFOS MURIN	maladie infecțioasă a șobolanului, cauzată de o rickettsie care poate fi transmisă ocazional omului prin paraziții animalului.
TIGNAFES	sindrom caracterizat prin respirație de tip abdominal; se produce mai frecvent din cauza insuficienței elasticității pulmonare.
TIJA PITUITARĂ	cordon de substanță nervoasă care unește infundibulumul tuberian cu lobul posterior al hipofizei.
TIMBRU TUBERCULINIC	v. percutireacția Moro.
TIMECTOMIE	ablația totală sau parțială a timusului.
TIMIC	1. referitor la timus, 2. care se referă la dispoziția afectivă.
TIMIE	dispoziție, tonus, afectiv sau emoțional.
TIMINĂ	1. bază pirimidinică prezentă în principal în acizii dezoxiribonucleici ai nucleului celular; 2. hormon produs de timus.
TIMOL	substanță fenolată extrasă din cimbru, întrebuințată ca reactiv, fungicid și agent de conservare a pieselor anatomice.
TIMOL (TESTUL)	sin. testul MacLagan.
TIMOLEPTIC	medicament cu acțiune tranchilizantă asupra tonusului emoțional perturbat (anxietate).
TIMOM	tumoră malignă sau benignă a timusului.
TIMP DE COAGULARE	timpul necesar sângelui plasat într-un tub la 37 °C pentru a se coagula.
TIMP DE LATENȚĂ	1. într-o structură sensibilă, timpul care se scurge între primirea stimulului și răspuns; 2. timpul scurs între pătrunderea în organism a unui agent infecțios sau a unui alergen și prima manifestare, ca răspuns cauzal.
TIMP DE PROTROMBINĂ	v. metoda Quick.
TIMP DE SÂNGERARE	intervalul de timp scurs între apariția primei picături de sânge și ultima, ca urmare a unei incizii standard a lobului urechii.
TIMP DE SEDIMENTARE	sin. cu viteza de sedimentare.

MIC DICȚIONAR BIO-MEDICAL

*Cristina R.T.,
Dumitrescu Eugenia,
Teușdea V.,
Boboloaca I.*

TIMPAN	1. în limbaj curent, membrana timpanului,2. termen utilizat uneori pentru a desemna casa timpanului comparată cu o tobă dat fiind forma sa.
TIMPANAL	1. os timpanal, piesă osoasă care împreună cu stânca și scoica constituie temporalul;2. care se referă la osul definit mai sus.
TIMPANIC	care se referă la timpan.
TIMPANISM	sonoritate particulară obținută la percuția unui organ destins de gaz și în special în cazul distensiei abdominale datorată prezenței de gaz sau aer în cantitate excesivă în intestin sau cavitatea peritoneală.
TIMPANITĂ	inflamația membranei timpanului (miringită) sau a casei timpanului.
TIMPANOMALEOLAR	care se referă la membrana timpanului și ciocănelului.
TIMPANOPLASTIE	orice operație reparatorie a membranei timpanale (miringoplastie) sau la nivelul casei timpanului.
TIMPANOSCLEROZĂ	prezența în urechea medie de țesut fibros cicatricial care formează aderențe, în special în jurul oaselor și ferestrelor labirintice și care poate provoca surditatea.
TIMUS	glandă endocrină situată în mediastinul antero-superior, care se dezvoltă continuu până la pubertate când ajunge la dimensiuni maxime (după aceea se atrofiază).
TINCTURĂ	soluție extractivă alcoolică sau eteroalcoolică obținută din produse de origine vegetală sau animală.
TINEA	1. larvă, vierme;2. termen generic folosit în trecut pentru afecțiuni cutanate considerate a fi de natură micotică.
TIOGLUCOZIZI	principii existenți în unele plante și semințe care produc stări toxice grave la animale care le consumă.
TIOPEXIE	fixarea sulfului în țesuturi.
TIP	model ideal rezultat din grupajul unor caracteristici constante, alese după criterii diverse.
TIP ASTENIC	tip constituțional asemănător cu tipul respirator.
TIP CEREBRAL	tip constituțional caracterizat prin dezvoltarea mare a craniului și o slabă dezvoltare a corpului și în special a membrului.
TIP DIGESTIV	tip constituțional caracterizat prin torace scurt și larg, membre scurte și groase, corp larg și adânc, temperament liniștit, mișcări lente și capacitate mare de asimilare a hranei.
TIP EURISOMIC	tip constituțional, corespunzător tipului respirator.
TIP LEPTOSOMIC	tip constituțional, corespunzător tipului respirator.
TIP SĂLBATIC	genă care predomină într-o populație de tip sălbatic; se simbolizează cu + sau majusculă; schimbarea genei de tip sălbatic prin mutație a determinat apariția alelelor mutante.
TIPIC	1. care prezintă principalele caracteristici ale unui tip dat, putând astfel servi de exemplu;2. se spune despre manifestările caracteristice unei maladii care facilitează diagnosticul.
TIRAJ	depresie care apare fie deasupra fie sub stern în timpul inspirațiilor puternice, în caz de obstacol în penetrarea aerului în pulmon.
TIRAMINĂ	amină biogenă rezultată prin decarboxilarea enzimatică a tirozinei; ca rol biochimic manifestă acțiune antagonistă față de histamină; are efect hipertensiv și stimulează contracția uterului.
TIREA	sinonim pentru glanda tiroidă.
TIREOGEN	care este de origine tiroidiană.

TIROGLOBULINĂ	tiroglobulină.
TIROLIBERINĂ	hormon hipotalamic stimulator pentru secreția hipofizară de tirotropină.
TIROMEALIE	termen general definind hipertrofia tiroidei.
TIROPRIV	care rezultă din ablația chirurgicală sau din insuficiența funcțională a glandei tiroide.
TIROSARCOM	sarcom tiroidian.
TIROSTATIC	medicamente capabile de a diminua secreția hormonilor tiroidieni și susceptibili să atenueze simptomele datorate hipertiroidei.
TIROSTIMULINĂ	sin. tirotrofină.
TIROTOXIC	are efect toxic asupra glandei tiroide.
TIROTOXICOZĂ	sin. hiperdroidism; sindrom datorat excesului de hormoni tiroidieni la nivelul țesuturilor receptoare.
TIROTROP	care are afinitate pentru glanda tiroidă; care exercită o influență asupra tiroidei.
TIROTROPIN RELEASING FACTOR	abr. T.R.F., hormon secretat de hipotalamus care acționează ca factor declanșator al secreției de tirostimulină hipofizară.
TIROARITENOIDIAN	referitor la cartilajul tiroidei și cartilajul aritenoidian.
TIROCALCITONINĂ	abr. T.C.T., sin. calcitonină,
TIROFRENATOR	care încetinește secreția hormonilor tiroidieni.
TIROGEN	tirogen.
TIROGLOBULINĂ	proteină elaborată de glanda tiroidă care conține 95% din iodul tiroidian; dă, prin hidroliză, hormoni tiroidieni.
TIROHIOIDIAN	care se referă la cartilajul tiroid și osul hioid.
TIROID	cartilajul tiroid.
TIROIDĂ	glandă endocrină situată în fața traheei, formată din 2 lobi laterali uniți printr-un istm.
TIROIDECTOMIE	extirparea glandei tiroide.
TIROIDIAN	care se referă la tiroidă.
TIROIDISM	ansamblu de tulburări cauzate de administrarea de extracte tiroidiene în doze excesive.
TIROIDITĂ	inflamația glandei tiroide.
TIROIDOTERAPIE	tiroterapie.
TIRONINĂ	substanță chimică obținută din tiroxină prin îndepărtarea totală a iodului și care reprezintă produsul de bază din care derivă hormonii tiroidieni.
TIROPARATIROID-ECTOMIE	ablație chirurgicală totală sau parțială glandelor tiroide și paratiroide.
TIROTERAPIE	tratament cu extrase de glandă tiroidă.
TIROTOMIE	incizia cartilajului tiroidian pentru o intervenție pe laringe.
TIROTOXICOZĂ	sin. tireotxicoză.
TIOTRICINĂ	antibiotic izolat din culturile de <i>Bacillus brevis</i> , activ contra germenilor gram pozitivi, utilizat numai pe cale externă în infecții bucale, dentare, faringiene etc.
TIOTROFINĂ (DCI)	hormon secretat de lobul anterior al hipofizei care stimulează producerea hormonilor tiroidieni.
TIOTROPIN RELEASING FACTOR	abr. T.R.F., hormon secretat de hipotalamus, care acționează ca factor declanșant al secreției de tirotropină hipofizară,

TIROXINĂ	tetraiodotironină, hormon tiroidian provenind din tiroglobulină și care se obține de asemeni prin sinteză.
TIROZINĂ	acid aminat foarte răspândit în natură.
TIROZINEMIE	nivelul tirozinei în sânge.
TISULAR	referitor la țesuturi.
TIT	abr. testul de imobilizare a treponemelor.
TITRARE	operație prin care se precizează titrul unui produs infectat sau toxic.
TITRU	masă de substanță activă din unitatea de volum de soluție măsurată în g/mm ³ .
TIZANOPTERE	ordin (<i>Thysanoptera</i>) care cuprinde circa 1500 de specii de insecte mici, cu corpul turtit și alungit, înguste, prevăzute marginal cu perișori deși, fitofage sau prădătoare.
TIZANURE	ordin (<i>Thysanura</i>) de insecte apterigote, cu antene lungi, ochi compuși, corp mic și mijlociu, până la maxim 20 mm lungime, adaptate regiunilor calde și temperate, cu unele specii dăunătoare, în locuințe, bucătării (ex. <i>Lepisma saccharina</i> , <i>Thermobia domestica</i>).
T.M.N.	abr. tensiune arterială minimă.
T.M.X.	abr. tensiunea arterială maximă.
T.M.Y.	abr. Pentru tensiunea arterială medie.
T.N.M. (CLASIFICAREA)	sistem internațional de clasificare a tumorilor maligne bazat pe evoluția extensiei tumorale T, a invaziei ganglionare N și absența sau prezența metastazelor M.
TOCIT	care nu este ascuțit, care nu taie.
TOCOCARDIOGRAF	aparat care înregistrează simultan, în timpul nașterii, bătăile inimii fătului și contracțiile uterine.
TOCOCARDIOGRAFIE	sin. cardiocografie.
TOCODINAMOMETRU	instrument pentru determinarea forței contracțiilor uterine în timpul travaliului.
TOCOFEROL	v. vitamina E.
TOCOGRAFIE	înregistrarea forței contracțiilor uterului în timpul travaliului cu ajutorul tocometrului.
TOCOMETRU	sin. tocodinamometru.
TOFUS	conglomerat uratic vizibil sub pielea gutoșilor, mai ales la urechi, coate, picioare, mâini.
T.O.G.	abr. transaminaza glutamo-oxaloacetică.
TOLBUTAMIDĂ (PROBA)	probă de laborator care constă în provocarea unei hipoglicemii prin injecția i.v. a 1g tolbutamină (sulfamidă cu efect hipoglicemiant).
TOLERANȚĂ	facultatea organismului viu de a suporta fără daune aparente efectele chimice sau fizice la care este expus.
TOLERANȚĂ LA GLUCOZĂ	v. hiperglicemie provocată.
TOLERANȚĂ IMUNOLOGICĂ	incapacitatea de anticorpoformare față de un substrat antigenic, la care obișnuit indivizii speciei respective răspund prin formarea de anticorpi.
TOMOCONTRASTO-GRAFIE ABDOMINALĂ	metodă de radiografie a peretelui vezicular prin perfuzia rapidă a 100-125 ml/min din 150 ml de substanță de contrast diluată în 150 ml glucoză 5%.
TOMODENSIMETRIE	metodă de diagnostic prin radiații X, utilizând aplicațiile moderne ale electronicii și tehnicii informaticii Rx pentru țesuturi, tomodensitometria este de 500-800 ori mai sensibilă decât sistemul fotografic, putând înregistra diferențele de densitate între, de exemplu, substanța cenușie și albă a creierului sau între cristalin și corpul vitros al globului ocular.
TOMODENSITOMETRU	termen întrebuințat mai des în Franța pentru a desemna aparatul cu ajutorul căruia pot fi obținute prin metoda tomodensitometriei imagini ale țesuturilor.

MIC DICȚIONAR BIO-MEDICAL

*Cristina R.T.,
Dumitrescu Eugenia,
Teușdea V.,
Boboloaca I.*

TOMOGRAFIE	examen radiologic executat cu ajutorul tomografului, prin care se realizează imagini radiografice ale secțiunilor unui organ.
TOMODENSIOMETRIE.	abr. T.A.C. sau T.A.I., tomografie axială informatizată,
TOMOGRAFIE DE EMISIE	metodă de diagnostic care oferă o imagine în felii de țesut impregnat în prealabil cu un produs marcat, administrat în general intravenos.
TOMOGRAFIE INFORMATIZATĂ	abr. T.I. sau TC.v. tomodensiometrie.
TOMOGRAFIE RECONSTRUCTIVĂ	v. tomodensiometrie.
TOMOLOGIE	termen introdus de Jan de Winter pentru a grupa toate disciplinele care au tangență cu studiul secțiunilor corpului uman.
TOMOMETRIE	v. tomodensiometrie.
TONIC	1. care se referă la tonusul muscular;2. care stimulează și fortifică organismului,3. contractură musculară prelungită, provocată de o convulsie care produce o stare de rigiditate, de contractură continuă.
TONICARDIACE	substanțe folosite cu scopul corectării insuficienței cardiace.
TONICITATE	calitatea mușchilor sau a țesuturilor de a fi permanent elastice.
TONICOCLONIC	contracturi musculare care sunt în același timp clonice și tonice.
TONOMETRU	instrument pentru determinarea obiectivă și precisă a tensiunii oculare.
TONOPLAST	membrană care mărginește o vacuolă.
TONOSCOPIE	sin. oftalmodinamometrie.
TONSILAR	sin. amigdalian.
TONSILECTOMIE	sin. amigdalectomie.
TONSILITĂ	sin. amigdalită.
TONUS MUSCULAR	stare de tensiune ușoară dar permanentă existentă în mod normal la nivel muscular.
TONUS UTERIN	starea de contracție a fibrelor musculare uterine netede, în intervalul dintre două contracții succesive, care ajută la menținerea poziției câștigate în timpul contracției uterine.
TOPECTOMIE	rezeecția unor zone bine determinate și localizate ale scoarței cerebrale.
TOPIC	medicament de uz extern cu acțiune locală în locul în care este aplicat.
TOPOGRAFIE	studiul sau descrierea structurilor unei regiuni determinate a corpului și a rapoartelor lor.
TORACALGIE	durere toracică.
TORACE	porțiunea trunchiului situată deasupra diafragmului și dedesubtul gâtului.
TORACE ÎN CARENĂ	torace aplatizat lateral, cu un stern proeminent.
TORACE ÎN PÂLNIE	deformație congenitală sau căpătată a toracelui, constând într-o depresiune a părții inferioare a sternului.
TORACE DE PORUMBEL	asocierea unei proeminențe înalte a sternului cu aplatizarea laterală a arcurilor anterioare.
TORACIC	care se referă la torace.
TORACOCENTEZĂ	puncția peretelui toracic în scop explorator sau de a evacua lichid din cavitatea pleurală.
TORACODEL	monstru dublu, monocefalian, cu trunchiurile reunite în jumătatea cefalică a corpului, începând din zona mezogastrică preombilicală.
TORACODINIE	sin. toracalgie.

MIC DICȚIONAR BIO-MEDICAL

*Cristina R.T.,
Dumitrescu Eugenia,
Teușdea V.,
Boboloaca I.*

TORACODYM	monstru dublu, sudat de la torace spre zona pelvină.
TORACOFRENOTOMIE	incizia peretelui toracic și a diafragmei.
TORACOPLASTIE	rezecția parțială sau totală a mai multor coaste pentru colabarea pulmonului prin rețracția peretelui toracic.
TORACOPNEUMOTOMIE	deschiderea cutiei toracice prin rezecție costală și incizia parenchimului pulmonar pentru scoaterea unui corp străin sau drenarea unui abces.
TORACOXIPHOPAG	monstru dublu, monocefalian, sudat la nivelul sternului prezentând comunicarea sacilor pericardici, dar ficat unic.
TORACOTOMIE	deschiderea chirurgicală a peretelui toracic.
TORCH	v. sindromul TORCH.
TORIU	element radioactiv care generează o serie de elemente radioactive intermediare, ca toriu; oxidul de toriu este utilizat în radiologia digestivă în locul bariului.
TORPID	se spune despre leziuni care evoluează foarte încete manifestând doar slabă tendință spre ameliorare sau agravare.
TORPOARE	stare de amorțire generală fizică și psihică însoțită cel mai des de momente de ațipire.
TORR	unitate de presiune egală cu a 760-a parte din atmosfera normală.
TORSADA VÂRFULUI	formă de fibrilație ventriculară caracterizată la E.C.G. printr-un complex Q.R.S. cu axă care se schimbă progresiv, astfel că, în unele derivații, complexul ventricular pare că se rotește în jurul liniei izoelectrice, clinic se traduce prin sincopă brutale repetate care pot fi foarte grave.
TORSIUNE (TORSIONARE)	1. stare de răsucire; 2. mișcare conjugată a globilor oculari care se exercită în jurul axei anteroposterioarea ochiului.
TORSIUNE TESTICULARĂ	sin. torsiunea cordonului spermatic; accident acut dureros produs prin răsucirea cordonului spermatic în jurul său, provocând o ischemie testiculară.
TORTICOLIS	(lat. <i>tortum collum – gât răsucit</i>), răsucirea gâtului cu înclinarea capului însoțită de dureri musculare.
TORTICOLIS CONGENITAL	torticolis permanent care se datorează rețracției congenitale a mușchiului sternocleidomastoidian sau a unei lezări a acestui mușchi în timpul nașterii.
TORULOPSIS NEOFORMAS	denumire veche pentru o serie întregă de levuri și ciuperci levuriforme.
TORULOZĂ	sin. criptococoză.
TOWNE (INCIDENȚA)	incidență sagitală frontooccipitală oblică pentru radiografia craniului care pune în evidență scoica occipitalului, fosele occipitale și marginea anterioară a găurii occipitale.
TOXALBUMINE	principii existenți în unele plante și semințe, care produc stări toxice la animalele care le consumă.
TOXEMIE	prezența în sânge a unor toxine de origine exogenă sau endogenă.
TOXEMIE GRAVIDICĂ TARDIVĂ	sin. disgravidie.
TOXICITATE	calitatea unei substanțe care poate intoxica organismul.
TOXICODERMIE (TOXIDERMIE)	dermatoză de origine toxicoalergică, în particular de origine medicamentoasă.
TOXICOGEN (TOXIGEN)	care produce o substanță toxică.
TOXICHEMIE	sin. toxemie.
TOXICOLOGIE	știința care se ocupă cu studiul otrăvurilor, efectul lor, mijloacele de decelare, efectele morbide produse și remediile de combatere.
TOXICOMAN	care prezintă o toxicomanie.

TOXICOMANIE	stare de intoxicare periodică sau cronică generată de consumarea repetată a unui drog și care se însoțește de dorința irezistibilă sau de o necesitate de a continua consumul de drog și de a-l procura prin orice mijloace, cu tendința de a crește doza și dependența psihică și, uneori, fizică față de drog.
TOXICOZĂ	tulburare gravă de nutriție la sugari, manifestată prin diaree, vomă etc.
TOXICOZĂ GRAVIDICĂ	ansamblu de tulburări care survin de obicei în ultimele trei luni de gestație, cu predominanța unor manifestări vasculare și renale.
TOXIGEN	care produce toxine; cu referire mai ales la microorganisme.
TOXIINFECȚIE	stare de intoxicare a organismului cauzată de substanțe toxice secretate de unele microorganisme.
TOXINĂ	substanță organică cu acțiune toxică, produsă de organisme vegetale sau animale.
TOXINIC	cu referire la toxine; care este provocată de toxine.
TOXINOTERAPIE	terapeutică bazată pe utilizarea toxinelor.
TOXOCARA	gen de paraziți intestinali din familia <i>Ascaridae</i> , clasa <i>Nematoda</i> .
TOXOGEN	toxigen.
TOXOID	sin. anatoxină.
TOXOPLASMA	protozoar parazit unicelular fără pigment, care se întâlnește în leucocitele vertebratelor și uneori în hematii.
TOXOPLASMOZĂ	boală parazitară congenitală sau dobândită, determinată de protozoare din genul <i>Toxoplasma</i> .
TOXOPLASMOZĂ PULMONARĂ	reacție inflamatorie a țesutului pulmonar cu focare sau plaje întinse de necroză, datorate formei diseminate a infecției cu <i>Toxoplasma gondii</i> .
T.P.	abr. timp de protrombină.
T.P.I.	abr. test Nelson.
T.R.	abr. tușeu rectal.
TRABECUL CORNEOSCLERAL	mică zonă de condensare tisulară sub formă de mici striții, situată la periferia corneei.
TRABECULAR	care este format din mici travee, în general reunite într-o rețea.
TRABECULARE	ansamblu de structuri mai mult sau mai puțin liniare, aliniate sau încrucișate, interesând mai ales țesutul pulmonar sau osos și peretele vezicii.
TRACT	1. în anatomie, fascicul de fibre nervoase sau musculare; 2. ansamblu de conducte și viscere aparținând sistemului anatomo-fiziologic.
TRACT UVEAL	tunică medie vasculară a ochiului care cuprinde coroida, corpul ciliar și irisul.
TRACȚIUNE	acțiunea de a trage.
TRADUCERE GENETICĂ	proces prin care mesajul genetic purtat de acidul ribonucleic mesager este tradus într-o secvență specifică de acizi aminați în cadrul sintezei unei proteine determinate.
TRAGUS	proeminență aplatizată și triunghiulară situată pe fața externă a pavilionului urechii, având posterior conca și inferior helixul, se proiectează ca un opercul înainte și în afara orificiului conductului auditiv extern.
TRAHEE	tub cartilagos și membranos întins de la extremitatea inferioară a laringelui până la împărțirea sa în cele 2 bronhii pulmonare.
TRAHEIDE	vase lemnoase formate, de regulă, dintr-o singură celulă îngustă și ușor alungită; pereții sunt îngroșați și lignificați, iar la capete aceștia au punctuațiuni care fac ca apa să circule mai încet comparativ cu viteza de circulație în trahee.
TRAHEITĂ	inflamație acută sau cronică a traheei.

TRAHELHEMATOM	hematom al gâtului format uneori în teaca sternocleidomastoidianului, la nou născut, ca urmare a unui traumatism în timpul travaliului.
TRAHELISM	contractură spasmodică a mușchilor gâtului care se produce în unele crize de epilepsie, provocând jenă respiratorie și circulatorie.
TRAHELOPEXIE	sin. cervicopexie.
TRAHELOPLASTIE	intervenție chirurgicală practică efectuată pe colul uterin pentru a-i da o morfologie și situație normale.
TRAHELORAFIE	repararea rupturilor colului uterin.
TRAHEOBRONȘITĂ	inflamația simultană a traheei și bronhiilor.
TRAHEOLĂ	element de constituție al sistemului traheal la insecte.
TRAHEOMALACIE	ramolimentul cartilajelor traheei.
TRAHEOMALACIE ESENȚIALĂ	creșterea complianței traheei, generalizată sau localizată, primitivă și secundară, radiologic se traduce prin diminuarea diametrului anteroposterior traheei, în timp ce diametrul transversal poate rămâne normal.
TRAHEOPLASTIE	operație cu scopul de a reface printr-o grefă, de obicei cutanată, o trahee mutilată printr-o pierdere de substanță.
TRAHEORAFIE	sutura chirurgicală a traheei.
TRAHEOSCOPIE	explorarea vizuală cu ajutorul bronhoscopului care se introduce prin gură sau printr-un orificiu practicat în trahee.
TRAHEOSTENOZĂ	strâmtorarea traheei.
TRAHEOSTOMIE	operație prin care traheea este fixată la piele după ce i s-a practicat un orificiu, pentru asigurarea respirației permanente pe această cale.
TRAHEOTOMIE	incizia peretelui anterior al traheei, practică în cazul unui obstacol la nivelul faringelui sau laringelui și care împiedică pătrunderea aerului în plămâni.
TRAHEOTOMIZAT	subiect care a suferit o traheotomie.
TRAHOM	conjunctivită granuloasă.
TRAINNING AUTOGEN	neologism englez însemnând antrenament autogen; metodă de relaxare musculară prin sugestie vizând o concentrare asupra eului pentru reprezentarea imaginii corpului.
TRANCHILIZANT	medicament care reduce starea de presiune psihică și determină o stare de calmare, de indiferență.
TRANSAMINARE	v. transaminază.
TRANSAMINAZĂ	orice enzimă care activează transferul grupurilor aminate ale acizilor aminați pe acizi cetoni sau aldehide, jucând astfel un rol în degradarea proteinelor și în sinteza glucozei plecând de la substanțe nonglucidice.
TRANSCONDILIAN	care trece de-a latul unui condil.
TRANSCRIȚIE GENETICĂ	sinteza unui lanț de A.R.N. care copiază mesajul cuprins într-un lanț de A.D.N.
TRANSDUCȚIE	proces prin care bacteriofagii temperați realizează transferul de informație genetică de la o bacterie donator la o bacterie receptor.
TRANSFER	1. în psihanaliză, mecanism prin care un subiect, în cursul tratamentului, raportează asupra psihanalistului sentimentele de afecțiune sau ostilitate încercate în copilărie mai ales pentru părinți sau apropiați; 2. prin extensie, acțiunea de raportare a propriilor emoții, sentimente ori intenții asupra unei alte persoane iubite sau urâte.

TRANSFERAZĂ	orice enzimă care transferă o parte de moleculă, un radical de la un donator la un acceptor.
TRANSFERINĂ	beta-2-globulină prezentă în plasma sanguină în cantitate mică și capabilă să fixeze fierul în mod reversibil și să îl transporte la măduva osoasă. sin. siderofilină.
TRANSFIXIANT	care traversează dintr-o parte în alta.
TRANSFORMARE	în genetică, schimbare indusă prin incorporarea într-o celulă receptor a unui A.D.N. purificat, diferit structural, denumit A.D.N.T. (transformator) provenit de la un alt organism; fenomenul transformării a fost descoperit la bacterii.
TRANSFUZAT	care a primit o transfuzie.
TRANSFUZIE	1. injectarea intravenoasă de sânge compatibil, proaspăt sau conservat; 2. prin extensie, injectarea în vasele sanguine a unui constituent al sângelui sau a unui succedaneu.
TRANSFUZIE AUTOLOGĂ	sin. autotransfuzie.
TRANSFUZIE TOTALĂ	sin. exsanguinotransfuzie.
TRANSGRESIE	apariția în generațiile segregate a unor fenotipuri extreme sau segreganți transgresivi, care depășesc expresia maximală sau minimală a unei caracteristici comparativ cu nivelul manifestării caracteristicii respective la părinții originali.
TRANSHIDROGENAZĂ	enzimă care activează o reacție de transfer de hidrogen.
TRANSILUMINARE	sin. diafanoscopie.
TRANSLAȚIE	procesul prin care informația genetică transcrisă din ADN în molecula de <i>m</i> ARN trece în citoplasmă unde, după ce se asociază cu ribozomii, specifică secvența de aminoacizi în noile proteine.
TRANSLOCAȚIE	1. intervenție chirurgicală constând din modificarea traiectului unui tendon pentru a-i conferi o funcție diferită; 2. aberație cromozomială caracterizată prin deplasarea unuia sau mai multor segmente cromozomiale fie pe același cromozom fie prin schimb reciproc intercromozomal de fragmente detașate între doi cromozomi omologi sau neomologi.
TRANSMEZOCOLIC	care traversează mezocolonul.
TRANSMISIBIL	se spune despre o maladie contagioasă care poate fi transmisă unui individ de la alt individ fie direct, fie indirect.
TRANSMURAL	se spune despre o leziune care interesează miocardul în toată întinderea sa.
TRANSMUTAȚIE	transformarea spontană sau provocată a unui corp simplu într-un alt corp.
TRANSORBITAR	care traversează orbita; care se efectuează traversând orbita.
TRANSPEPTIDAZĂ	sin. transferază.
TRANSPERITONEAL	care traversează peritoneul.
TRANSPIRAȚIE	excreție a sudorii produsă de glandele sudoripare.
TRANSPLACENTAR	care trece prin placentă în circulația fetală, care se transmite prin intermediul placentei, ex. infecție transplacentară.
TRANSPLANT	grefon sau organ transplantat.
TRANSPLANTARE	orice grefă și în special grefă de organ de la o persoană la alta care implică restabilirea continuității vaselor sanguine.
TRANSPLEURAL	care traversează pleura.
TRANSPOZIȚIE VISCERALĂ	sin. situs inversus.

TRANSUDARE	trecerea lichidului provenind din plasmă prin peretele vascular anatomic intact într-o cavitate seroasă sau în spațiul interstițial adiacent ca urmare a unei staze circulatorii venoase su limfatice.
TRANSUDAT	lichid organic, de origine plasmatică, acumulat prin transudare într-o cavitate seroasă sau în spațiile interstițiale în care de obicei nu este prezent, transudatul nu conține niciodată fibrinogen și se deosebește de exudat prin conținutul slab în albumină.
TRANSUDAT PLEURAL	sin. hidrotorax.
TRANSURETRAL	care traversează uretra.
TRANSVAGINAL	intervenție chirurgicală practică prin vagin. ex. celioscopie transvaginală.
TRANSVERS	care are o poziție perpendiculară pe axei longitudinale a corpului sau axei mari a unui organ.
TRANSVERSECTOMIE	rezecția apofizei transverse a unei vertebre.
TRANSVERSIE	înlocuirea unei baze purinice într-o catenă de A.D.N. sau A.R.N. de către o bază pirimidinică și a unei pirimidine de către o purină. Transversia ca și tranziția determină o copie greșită a informației genetice fapt care determină apariția mutațiilor.
TRANSVERSOCOSTAL	sin. costotransversal.
TRANZIT	pasajul alimentelor prin tubul digestiv.
TRANZIȚIE	înlocuirea unei baze purinice într-o catenă de A.D.N. sau A.R.N. cu o altă bază purinică sau a unei pirimidine cu altă pirimidină.
TRANZIT BARITAT	examen radiologic al tubului digestiv după absorbția unui produs de contrast.
TRAPAJ PULMONAR EXPIRATOR	absența umbrei radiologice a unuia sau două câmpuri pulmonare în timpul expirării și care exprimă prezența unei bronhopatii obstructive.
TRAPEZ	1. osul cel mai lateral și distal al carpului;2. mușchiul trapez.
TRAPEZOID	1. care seamănă cu un trapez;2. os al șirului distal al oaselor carpiene interpus între trapez în afară și osul mare intern.
TRAPEZOSCAFOIDIAN	care se referă la trapez și scafoid.
TRASOR	substanță care, introdusă în organism sau într-un produs organic, poate fi ușor identificată datorită unor proprietăți particulare și din această cauză este folosită în explorări funcționale precise și localizări morfologice.
TRATAMENT	ansamblu de mijloace chimice, fizice, biologice și psihice, întrebuințate pentru vindecarea, ameliorarea sau scurtarea unei boli.
TRATAMENT CONSERVATOR	tratament care vizează menținerea funcțiilor fiziologice într-o stare relativ satisfăcătoare atunci când nu este absolut indispensabil sau când nu este posibil de a ataca chiar cauzele răului.
TRATAMENT INTENSIV	sin. îngrijiri intensive.
TRAUMATIC	care se referă la o traumă sau la un traumatism.
TRAUMATISM	ansamblul tulburărilor de ordin local și general care apar consecutiv acțiunii unui agent vulnerant asupra organismului.
TRAUMATIZAT	care a suferit un traumatism.
TRAUMATOGEN	1. care se referă la un traumatism;2. care este susceptibil să provoace un traumatism.
TRAUMATOLOGIE	medicina accidentelor.
TRAUMĂ	leziune produsă local printr-o acțiune exterioară violentă.

TRAVALIU	1. totalitatea fenomenelor mecanice, plastice și dureroase care se produc în timpul nașterii și care concură la expulzia fătului; 2. lucru mecanic. 3. angrenaj pentru conrenție.
TRAVEE OSOASE	structură liniară foarte fină a osului spongios care întărește stabilitatea osoasă a osului compact.
TRAVESTISM	tendința de a adopta îmbrăcămintea și obiceiurile sociale ale sexului opus.
TREFIN	fierăstrău circular adaptat la un trepan servind la decuparea unui disc în peretele cranian sau perforator central al unui fierăstrău circular.
TREFINARE	termen întrebuințat mai ales de chirurgii de limbă engleză, sinonim cu trepanație.
TREITZ (FASCIA)	fascie care unește în spate duodenul, pancreasul și fața posterioară a mezoduodenului cu peritoneul parietal.
TREITZ (HERNIA)	hernie retroperitoneală a unei anse intestinale prin hiatusul Winslow.
TREMATODA	(gr. <i>trematodes</i> – <i>găurit, ciuruit</i>), clasă de viermi paraziți din subîncrengătura <i>Plathelminthes</i> ; se caracterizează prin existența pe corp a unor orificii și ventuze pentru fixare; sunt paraziți interni, anaerobi.
TREMOR	mișcare ușoară, involuntară, repetată, de obicei rapidă, a corpului sau a unei părți a lui.
TREMOR DE ACȚIUNE (CINETIC)	tremurat care se produce în cursul unui act, al unei mișcări active.
TREMOR DE ATITUDINE	tremurat care apare în cazul menținerii voluntare a unei atitudini și care interesează în special membrele superioare; dispare în repaus când musculatura este relaxată.
TREMOR DE REPAUS (STATIC)	tremurături care apar în repaus și dispar în timpul mișcărilor.
TREMOR PARKINSONIAN	tremurăturile din boala Parkinson, cu oscilații lente și regulate care survin în general în repaus și care afectează un membru în întregime, adeseori buzele, mandibula și limba.
TREMURĂTURĂ	suită de oscilații ritmice, involuntare, ale unei părți a organismului sau ale corpului în întregime.
TRENDELENBURG (POZIȚIA)	poziție culcat pe spate, cu bazinul ridicat în raport cu umerii și capul.
TRENDELENBURG (SEMNU)	deplasarea umerilor spre partea bolnavă în timpul mersului sau sprijiniți pe membrul afectat, în cazul unei luxații congenitale a șoldului.
TREPAN	instrument pentru perforarea osului, în special a craniului.
TREPANAȚIE	operație care constă în practicarea unei deschideri într-un os, în special în craniu, în general cu ajutorul unui trepan.
TREPIED FEMURAL	ansamblu format în triunchiul Scarpa de artera femurală comună și cele două ramuri ale sale.
TREPIDANT	care este obiectul unei trepidații.
TREPIDAȚIE	tremurătură patologică, în secuse marcate și rapide.
TREPIDAȚIE EPILEPTOIDĂ	sin. clonus.
TREPONEMA PALLIDUM	gen de bacterii din familia <i>Treponematoceae</i> , clasa <i>Schizomycetes</i> ; agentul etiologic al infecției sifilitice la om.
T.R.F.	abr. thyreotropin releasing factor.
T.R.H.	abr. thyreotropin releasing hormone.
TRIADĂ	1. grup de trei semne, simptome sau elemente de diagnostic, 2. orice grup de trei elemente cu o legătură comună.

TRIAMCINOLON	corticosteroid de sinteză cu acțiune antiinflamatorie și antialergică foarte puternică, cu indicații asemănătoare cortizonului, administrat pe cale orală sau sub formă de pomadă.
TRIBADĂ	sin. lesbiană.
TRIBULOZĂ	fotodermatoză produsă prin consumarea de plante din genul <i>Tribulus</i> .
TRICEPS	1. se spune despre un mușchi care se înserează la o extremitate prin trei capete distincte; 2. mușchiul triceps (brahial sau sural).
TRICHIASIS	deviație congenitală sau căpătată a cililor înăuntru spre globul ocular, pleoapa păstrându-și poziția sa normală.
TRICHINELLA (TRICHINA)	gen de viermi paraziți din familia <i>Trichinellides</i> , clasa <i>Nematoda</i> ; foarte întâlniți la porc; provoacă la om trichineloză (sin. trichinoză) prin consumare de carne de porc infestată; pentru evitare se recomandă fierberea sau frigerea îndelungată a cărnii.
TRICHINELOZĂ	maladie parazitara datorată lui <i>Trichiella spiralis</i> introdusă în organism prin ingestia de carne de porc sau cal infestată, insuficient fiartă sau friptă și care conține larve închistate.
TRICHINOSCOPIE	depistarea cu ajutorul examenului microscopic a trichinei în porțiunile de carne de porc special recoltate în acest scop din diafragmă, mușchi intercostali etc.
TRICHOBEZOAR	(gr. <i>thrix- păr</i>), bezoar format prin împâslirea sub formă de minge a produțiilor piloase, observat la animalele care se ling sau prezintă pică.
TRICHOMONAS	gen de protozoar flagelat din familia <i>Trichomonadidae</i> , clasa <i>Flagellata</i> .
TRICHOMONAS INTESTINALIS	specie de <i>Trichomonas</i> care trăiește de obicei în intestinul gros al omului.
TRICHOMONAS VAGINALIS	gen de protozoar flagelat; se localizează pe mucoasa vaginală la femeie, mai rar în șanțul balano-prepuțial la bărbat; determină tricomonaza genitală.
TRICHOPHYTON	gen de dermatofit cuprinzând numeroase specii și varietăți parazite la om și animale, agent al tricofitiei.
TRICHOREXIS NODOSA	afecțiune frecventă a bărbii la bărbat, a părului capului și a pubisului la femeie, caracterizată prin nodozități albe în lungul firelor de păr, datorate unor despicări a fibrelor părului.
TRICHURIS TRICHIURA	numele științific al viermelui tricocefal.
TRICIPITAL	care se referă la mușchiul triceps.
TRICLORETILEN	lichid volatil, cu miros caracteristic, asemănător cu cel al cloroformului, este un solvent pentru rășini, ceară, lacuri și cauciuc.
TRICOCEFAL	vierme nematod lung de 30-50 mm, cu extremitatea anterioară efilată, care trăiește de obicei în cec și apendicele omului, rar în intestinul subțire.
TRICOCLAZIE	fragilitate anormală a firului de păr.
TRICOEPITELIOM	tumoră bine delimitată conținând chiști cheratinizați formată din structuri pilare și extensii epiteliale.
TRICOFIȚIE	micoză provocată de un dermatofit din genul <i>Trichophyton</i> .
TRICOFOLICULOM	tumoră pilară benignă, chistică, cuprinzând foliculi piloși abortivi, în general unică, localizată la față.
TRICOID	asemănător unui fir de păr.
TRICOMANIE	sin. tricotilomanie.
TRICOMI	peri sau solzi crescuți pe epiderma unei plante; tal filamentos la algele albastre.
TRICOMICINĂ	antibiotic administrat pe cale orală sau locală în tratamentul afecțiunilor genitourinare cu <i>Trichomonas</i> .
TRICOMICOZĂ	nume generic pentru micozele firului de păr.
TRICOMONAZĂ	boală determinată de paraziții <i>Trichomonas</i> .
TRICOPATIE	sin. tricoză.

TRICOPTERE	ordin (<i>Trichoptera</i>) de insecte friganide cu aripi membranoase, cu peri mici, asemănătoare fluturilor, cu larve acvatice, dintre care unele construiesc tuburi (din diferite materiale: particule de nisip, ace de conifere, resturi vegetale etc.) pentru adăpost și prinderea hranei.
TRICOPTILOZĂ	alterație a firului de păr, care se usucă, devenind casant.
TRICOSIS	apariția firelor de păr acolo unde în mod normal nu există.
TRICOTILOMANIE	tic constând în a smulge mereu fire de păr, indiferent de regiune.
TRICOZĂ	orice afecțiune a părului.
TRICROMIC	care comportă trei culori.
TRICROT (PULS)	puls caracterizat prin tricrotism (prezența pe sfigmogramă a două unde secundare pe partea descendentă a curbei).
TRICUSPIDĂ	care are trei vârfuri.
TRICUSPIDAT	care este prevăzut cu trei vârfuri.
TRICUSPIDIAN	care se referă la valva tricuspidadă.
TRICUSPIDITĂ	inflamație a valvei tricuspide, cel mai des de origine reumatică și care poate produce insuficiența sau stenoza tricuspidiană.
TRIDERMIC	se spune despre orice animal care are trei foițe embrionare.
TRIFAZAT	sistem cu trei faze.
TRIFID	care este despicat în trei pe o mare parte a lungimii sale.
TRIGEMEN	nerv cranian aparținând celei de-a cincea perechi de nervi cranieni.
TRIGEMINAL	care se referă la nervul trigemen.
TRIGEMINAT	se spune despre un puls caracterizat prin trigeminism (ritm cardiac neregulat, datorat apariției unei extrasistole după două sistole normale).
TRIGLICERIDĂ	orice ester al glicerolului cu trei molecule de acid gras.
TRIGLICERIDEMIE	concentrația sanguină în trigliceride.
TRIGON (OSUL)	os mic, supranumerar, alabei piciorului, reprezentând tuberculul posteroextern al astragalului, independent de acest os și dezvoltat anormal.
TRIGON CEREBRAL	comisură a substanței albe constituită din patru pilieri care unesc circumvoluțiunile hipocampului cu corpul mamilar.
TRIGON VEZICAL	regiune triunghiulară a mușchiului vezicii urinare, de aspect neted, cuprins între cele două orificii ureterale și orificiul uretral.
TRIGONITĂ	inflamație localizată la trigonul vezical.
TRIODOTIRONINĂ	unul din principalii hormoni tiroidieni.
TRIOBAT	care prezintă trei lobi.
TRIOBIȚI	clasă (<i>Trilobita</i>) de artropode, fosile, marine, din care au derivat probabil strămoșii cheliceratelor și ai mandibulatelor; au avut o dezvoltare maximă în cambrian și au dispărut în permian; erau înveliți în chitină, iar pe spate aveau o carapace împărțită prin două șanțuri longitudinale în trei părți distincte: ax sau rachis și două pleure.
TRIOCLULAR	care prezintă trei cavități sau trei compartimente.
TRINITRINĂ	sin. nitroglicerină.
TRIORHIDIE	prezența a trei testicule.
TRIPANOSOMIAZĂ	boală parazitară determinată de protozoare flagelate din genul <i>Trypanosoma</i> .
TRIPARĂ	femelă care a născut de trei ori.

TRIPLEPTIDE	substanțe proteice cu structură mai simplă, rezultate din unirea a trei aminoacizi; sunt substanțe intermediare rezultate în procesul de sinteză a proteinelor, fiind prezente la organele de creștere a plantelor sau pot rezulta în procesul de degradare al proteinelor ceea ce explică prezența lor în nutrețurile fermentate.
TRIPLEGIE	hemiplegie asociată cu paralizia unui membru de parte opusă.
TRIPLETĂ	în genetică, grup de trei elemente purinice sau pirimidinice din molecula unui acid dezoxiribonucleic sau ribonucleic și care condiționează încorporarea unui acid aminat bine determinat în molecula unei proteine.
TRIPLEȚI	trei copii proveniți din aceeași sarcină.
TRIPLEX	care se referă la un poliploid, care are trei alele dominante la un anumit locus.
TRIPLOIDIE	situație în care se găsește un nucleu al unei celule al cărui set cromozomal cuprinde trei genomuri haploide.
TRIPLOPIE	tulburare vizuală caracterizată prin perceperea a trei imagini ale aceluiași obiect.
TRIPSINĂ	enzimă a sucului pancreatic provenind din activarea precursorului său, tripsinogenul, sub acțiunea unei enterokinaze și care hidrolizează unele polipeptide, jucând astfel un rol în digestia intestinală a proteinelor.
TRIPSINOGEN	formă inactivă a tripsinei.
TRIPTAMINĂ	produs de degradare al triptofanului sub efectul enzimelor bacteriene intestinale.
TRIPTOFAN	acid aminat prezent în cele mai multe proteine, indispensabil omului, din care derivă mai mulți compuși organici importanți.
TRISMIC	care se referă la trismus.
TRISMUS	contractie intensă a maxilarelor datorată contracturii permanente a mușchilor masticatori care face dificilă deschiderea gurii.
TRISOMIE	stadiu genetic patologic caracterizat prin prezența în celule a unui cromozom supranumerar așezat în vecinătatea celor doi cromozomi omologi de același tip.
TRISTEARINĂ	sin. stearină.
TRIUNGHII RETROTRAHEAL	triunghi vizibil pe clișeu radiologic al toracelui în profil, limitat în spate prin primele patru vertebre dorsale în sus de partea retrotraheală a orificiului cervico-toracic, în față de peretele posterior al traheei și în jos de convexitatea părții posterioare a crosiei aortice.
TRIVALENT	a cărui valență este egală cu 3.
TRIVALVĂ	care are trei valve, v. tricuspida.
TRIZOMIC	polizomic (aneuploid) la care un cromozom este prezent în triplicat sau în trei doze; se simbolizează $2x+1$.
TROCAR	instrument pentru puncție constituit dintr-o tijă metalică cilindrică cu vârf triunghiular și ascuțit, care culisează în interiorul unei canule.
TROCHOPHORA	tip de larvă, caracteristică pentru unii viermi, moluște, obișnuit planctonice, cu cili vibratili; larvele iau treptat înfățișarea speciei adulte.
TROFIC	care se prezintă în bune condiții de troficitate.
TROFISM	proces de hrănire tisulară.
TROFOPATIE	boală care afectează nutriția generală.
TROHANTER (MARELE)	proeminență patulateră a extremității superioare a femurului situată în prelungirea diafizei osului, aici își au inserția cea mai mare parte a mușchilor coapsei.
TROHANTER (MICUL)	apofiză conică a extremității superioare a femurului, situată la unirea colului cu fața internă a corpului osului.
TROHANTERITĂ	inflamația marelui sau micului trohanter.

TROHANTERO-CERVICOCAPITAL	care se referă la trohanter, col și capul femural.
TROHANTIN	sin. micul trohanter.
TROHIN	proeminență a extremității superioare a humerusului situată pe fața anterioară a osului, medial de trohiter.
TROHLEAR	în formă de scripete, care se referă la un scripete.
TROHLEE	în anatomie, structură în formă de scripete.
TROHLEE FEMURALĂ	suprafața articulară anterioară a condililor femurali, articulată cu fața posterioară a rotulei.
TROHLEEA HUMERALĂ	extremitatea inferioară și internă, în formă de scripete, a humerusului, care se articulează cu marea cavitate sigmoidă a cubitusului.
TROISIER (GANGLIONUL)	ganglionul limfatic cel mai intern al lanțului arterei cervicale transverse.
TROMB	sin. trombus; cheag de sânge format în vene sau în artere.
TROMBANGEITĂ OBLITERANTĂ	afecțiune a bărbaților tineri, atingând în special arterele și venele extremităților.
TROMBASTENIE	modificare a formei și proprietăților trombocitelor care antrenează tulburări ale hemostazei, chiar dacă numărul acestora este normal sau chiar crescut.
TROMBECTOMIE	ablația chirurgicală a unui cheag vascular după incizia peretelui vasului.
TROMBELASTOGRAFIE	tromboelastografie.
TROMBELASTOGRAMĂ	tromboelastogramă.
TROMBINĂ	enzimă care provine din activarea protrombinei plasmatice și care transformă fibrinogenul în fibrină.
TROMBINOFORMARE	timpul de coagulare în cursul căruia protrombina este transformată în trombină.
TROMBINOGEN	sin. protrombină.
TROMBOANGEITĂ	inflamarea pereților vaselor sanguine asociată cu tromboză.
TROMBOARTERITA	arterită complicată cu tromboză.
TROMBOCIT	(gr. <i>thrombos</i> – cheag; <i>kytos</i> - celulă), element figurat anucleat al sângelui circulant; are rol în coagularea sângelui atât direct prin aglutinare, cât și prin formarea unor substanțe cum este trombokinaza, care asigură formarea tromboplastinei.
TROMBOCITAR	care se referă la trombocite, sin. pachetar.
TROMBOCITEMIE	sin. trombocitoză; creșterea numărului trombocitelor peste limita superioară normală.
TROMBOCITOPATIE	sin. trombopatie.
TROMBOCITOPENIE	scăderea numărului absolut al trombocitelor circulante, care se produce în diferite stări fiziologice sau patologice.
TROMBOCITOPENIE ACUTĂ IDIOPATICĂ	afecțiune caracterizată prin hemoragii cutanate și viscerale, datorate unei scăderi a numărului trombocitelor circulante sub 100.000 elemente/mm ³ .
TROMBOCITOPOIEZĂ	formarea trombocitelor.
TROMBOCITOZĂ	sin. trombocitemie: creșterea numărului trombocitelor peste limita superioară normală.
TROMBODINAMOGRAFIE	sin. tromboelastografie.
TROMBODINAMOGRAMA	sin. tromboelastogramă.
TROMBOELASTOGRAFIE	procedeu global de studiu al homeostazei bazat pe măsurarea elasticității sângelui în curs de coagulare, apoi a cheagului, cu ajutorul tromboelastografului, aparat care permite studiul simultan a numeroși factori și stadii ale coagulării.
TROMBOELASTOGRAMA	traseu grafic înregistrat fotografic cu ajutorul tromboelastografului.

TROMBOEMBOLIE	ocluzia unui vas sanguin ca urmare a trecerii succesive de cheaguri sanguine provenind de la o tromboză situată în amonte.
TROMBOEMBOLIE PULMONARĂ	obstrucția vaselor sanguine pulmonare prin cheaguri care iau naștere în circulația extrapulmonară, cu precădere în venele profunde ale gambei, venele bazinului sau în inima dreaptă.
TROMBOFILIE	stare caracterizată prin tendința hipercoagulabilității sângelui având diferite cauze: vasculare, sanguine, metabolice sau medicamentoase.
TROMBOFLEBITĂ	proces mixt de inflamație a peretelui venos și de coagulare intravasculară, primul fiind mai des momentul inițial.
TROMBOGEN	care produce o tromboză.
TROMBOGENEZĂ	formarea cheagului în timpul procesului de coagulare.
TROMBOKINAZĂ	tromboplastină de origine tisulară.
TROMBOLIZĂ	dizolvarea unui cheag prezent în circulația sanguină.
TROMBOPATIE	orice afecțiune datorată unui deficit calitativ al trombocitelor.
TROMBOPENIE	reducerea numărului trombocitelor circulante.
TROMBOPLASTINĂ	ansamblul de substanțe care intervin în coagulare transformând protrombina în trombină.
TROMBOPLASTINO-FORMARE	formarea tromboplastinei endogene, intravascular, în cursul coagulării sângelui.
TROMBOPLASTINOGEN	factor VIII al coagulării, activator al tromboplastinei plasmatică.
TROMBOPOIEZĂ	1. sin. trombocitopoieză; 2. sin. trombogeneză.
TROMBOSPONDINĂ	lipoproteină secretată de granulele plachetelor sanguine sub efectul trombinei.
TROMBOSTATIC	care împiedică formarea cheagurilor sanguine.
TROMBOSTAZĂ	stază circulatorie favorizând formarea de tromboze în vase, cel mai adesea la nivelul membrelor inferioare.
TROMBOSTENINĂ	proteină prezentă în trombocite cu rol în retracția cheagului.
TROMBOTEST	metodă de control al tratamentului anticoagulant folosind derivați de dicumarină și care presupune evaluarea celor 4 factori de coagulare care sunt modificați prin acești produși.
TROMBOTIC	care are ca efect (secundar) formarea de trombuși.
TROMBOZĂ	formarea unui cheag în interiorul unui vas sanguin sau unei cavități cardiace.
TROMBUS	cheag sanguin obliterant.
TROMPA LUI EUSTACHIO	conduct fibrocartilagos descoperit de anatomistul italian Bartolomeo Eustachio (1500-1574), care face legătura între cavitatea timpanică și faringe, la vertebraele tetrapode.
TROMPĂ UTERINĂ	organ pereche tubular la mamiferele femele, care asigură legătura între ovar și uter.
TRONCULAR	care se referă la un trunchi vascular sau nervos.
TROPISM	reacție de orientare a vegetalelor sau animalelor ca urmare a efectului diferiților agenți fizici sau chimici externi.
TROPOCOLAGEN	proteină macromoleculară solubilă, produsă de fibroblaști, precursori a colagenului în țesutul conjunctiv.
TROPOMIOZINĂ	proteină musculară predominantă în miofibrele musculare netede; este o proteină asimetrică, polimeră, a cărei masă moleculară variază în funcție de specie.
TRUNCHI	1. partea medie a corpului uman legată de cap prin gât și care poartă cele patru membre; 2. nerv sau vas de mare calibru care este la originea ramurilor sale.
TRUNCHI CELIAC	ramură colaterală a aortei abdominale, scurtă și foarte groasă, care naște de pe față anterioară a acesteia la nivelul vertebrei a 12-a dorsale și se termină la nivelul marginii superioare a pancreasului.

TRUNCHI CEREBRAL	ansamblul format din bulb, protuberanță și mezencefal, situat în foza cerebrală posterioară.
TRUNCUS ARTERIOSUS	malformație congenitală în care un vas mare, unic, naște la baza inimii dând naștere arterelor coronare, pulmonare și sistemice.
TRYPANOSOMA	gen de flagelate cu corp fuziform, efilat, paraziți în sângele multor animale și la om, ușor de indentificat datorită diametrului lor mai mare decât al elementelor figurate din sânge.
T.S.	abr. timp de sângerare.
TSE-TSE (MUSCA)	muscă din genul <i>Glossina</i> dotată cu o pereche de aripi și o trompă cu care înțeapă și care trăiește în Africa tropicală.
T.S.H.	abr. hormonul de stimulare a tiroidei (thyroidea stimulating hormone).
T-TAB	vaccin T-TAB.
T.T.H.	abr. tirotrofină.
T.T.L.	abr. test de transformare limfoblastică.
TUB	în anatomie, canal natural.
TUB CAPILAR	tub foarte fin, cu diametru inferior unui mm, utilizat în diferite analize de laborator.
TUB DIGESTIV	partea aparatului digestiv prin care trec alimentele și unde suportă transformări care le fac asimilabile.
TUB DISTAL	segment de tub urinifer, care pleacă din glomerulul renal.
TUB PROXIMAL	segment de tub urinifer, cel mai apropiat de glomerulul renal.
TUB URINIFER	tub care conduce urina din glomerul până la papila renală.
TUBA ACUSTICĂ	formațiune canaliculară de comunicare între faringe și urechea mijlocie, la cabaline și camelide fiind fisurată ventral, permițând mucoasei să hernieze, dând naștere astfel pungilor guturale.
TUBAJ	introducerea unui tub într-un conduct sau într-o cavitate naturală în scopul prelevării sau evacuării de secreții.
TUBAR	1. care se referă la trompa Eustachio; 2. care se referă la trompa Fallope.
TUBER	unul dintre lobulii vermiculari aparținând lobului posterior al neocerebelului.
TUBERCUL	1. în anatomie, mic nodul rotunjit și proeminent, situat pe suprafața unui organ sau a unui os; 2. în anatomia patologică, mici aglomerări nodulare constituite într-un țesut prin aglomerarea de celule de diferite tipuri, după natura afecțiunii care le generează, în particular nodulul tuberculos.
TUBERCULIDĂ	manifestare cutanată care traduce o reacție alergică la tuberculoză, dar în care nu se găsește bacilii tuberculoși.
TUBERCULII CVADRIGEMENI	cele patru eminente albe, rotunjite, care ocupă partea posterioară a plafonului mezencefalului de o parte și de alta a liniei mediane.
TUBERCULINĂ	substanță extrasă din culturile de bacili tuberculoși.
TUBERCULINO-DIAGNOSTIC	diagnosticul tuberculozei prin testul la tuberculină.
TUBERCULIZARE	1. invadarea organismului prin bacilii tuberculoși; 2. în anatomia patologică, formarea de tuberculi sau transformarea unui infiltrat în tuberculi.
TUBERCULOID	1. care are forma unui tubercul; 2. care se aseamănă tuberculozei.
TUBERCULOS	1. care se referă la tuberculoză; 2. care are tuberculoză.

MIC DICȚIONAR BIO-MEDICAL

*Cristina R.T.,
Dumitrescu Eugenia,
Teușdea V.,
Boboloaca I.*

TUBERCULOSTATIC	1. substanță care inhibă înmulțirea bacilului tuberculos; 2. substanță medicamentoasă eficientă în tratamentul tuberculozei prin acțiune antimicrobiană specifică.
TUBERCULOZĂ	boală contagioasă dintre cele mai vechi și mai răspândite, determinată de bacilul Koch.
TUBERCULOZĂ MENINGIANĂ	v. infecția tuberculoasă primară.
TUBERCULOZĂ MILIARĂ	v. infecția tuberculoasă primară.
TUBERCULOZĂ PLEURALĂ	inflamația pleurală cu epanșament, caracterizată prin prezența de tuberculi miliari în pleură și care se însoțește de tuberculoza pulmonară și uneori pericardică sau peritoneală.
TUBEROZITAR	care se referă la o tuberozitate.
TUBEROZITATE	parte proeminentă și rotunjită a unui os, uneori și a altei structuri anatomice.
TUBEROZITATE (MICA) GASTRICĂ	sin. antru piloric.
TUBEROZITATEA GASTRICĂ (MARE)	partea cea mai înaltă și mai voluminoasă a stomacului situată la stânga și deasupra porțiunii abdominale a esofagului.
TUBEROZITATEA HUMERUSULUI	sin. trohiter (marea), sin. trohim (mica)
TUBOABDOMINAL	care se referă la trompa Fallope și la cavitatea abdominală.
d-TUBOCURARINĂ	alcaloid al curarei folosit ca relaxant muscular în anestezie și unele stări convulsive precum și ca antidot al atropinei.
TUBOOVARIAN	sin. cu salpingoovarian.
TUBOOVARITĂ	sin. salpingoovarită.
TUBOTIMPANIC	care se referă la trompa Eustachio la membranele timpanului.
TUBOUTERIN	care se referă la trompa Fallope și la uter.
TUBUL	tub mic.
TUBUL RENAL	sin. tub urinifer.
TUBULI MALPIGHI	glande tubulare, cu funcții excretoare, care se deschid în intestinul insectelor, arahnidelor și miriapodelor.
TUBULAR	care are forma unui tub.
TUBULONEFRITĂ	afecțiune renală datorată leziunii tubilor uriniferi.
TUBULOS	care are formă de tub, care este format din tuburi.
TULAREMIE	antropozoonoză endemoepidemică cu focalitate naturală provocată de <i>Pasteurella tularensis</i> .
TULARINĂ	antigen preparat dintr-o cultură de <i>Pasteurella tularensis</i> , servind la diagnosticul tularemiei.
TULPINĂ	organ vegetativ, la cormofite; servește la conducerea sevei; pe ea se dezvoltă ramuri și muguri, la nivelul nodurilor, cresc frunze și organele de reproducere sexuată.
TUMEFACȚIE	umflătură care apare într-o parte a corpului, fiind provocată de tulburări ale circulației sângelui sau a limfei
TUMEFIAT	care este umflat, care a suferit o tumefacție.
TUMESCENT	care se umflă.
TUMOARE	proliferație celulară fără caracter de regenerare, cu o importantă independență în raporturile sale cu țesuturile învecinate, având caractere biologice deosebite

TUMORĂ	(lat. <i>tumor</i> - <i>umflătură</i>), sin. tumoare; proliferare celulară fără caracter de regenerare, cu o importanță independentă în raporturile sale cu țesuturile învecinate, având caractere biologice deosebite
TUMORĂ DERMOIDĂ ABDOMINALĂ	sin. fibromatoză abdominală.
TUMORĂ GLOMICĂ	sin. glomus.
TUMORĂ MALIGNĂ SECUNDARĂ	sin. metastază.
TUMORECTOMIE	ablația chirurgicală a unei tumori fără exereza țesuturilor învecinate.
TUMORIGEN	sin. oncogen.
TUNEL CARPIAN	v. canal carpian.
TUNEL TARSIAN	v. canal tarsian.
TUNELIZATOR	tijă rigidă permițând forajul atraumatic de tunele subperitoneale sau subcutanate, utilizate pentru șunturi vasculare protetice sau venoase.
TUNICA VAGINALĂ	tunică seroasă care constituie învelișul cel mai intern al testiculului.
TUNICĂ	în anatomie, membrană care învelește unele organe sau care face parte din peretele unui vas, unei artere sau organ cavitat.
TUNICILE OCHIULUI	amsablul de 3 membrane concentrice care constituie peretele globului ocular.
TURBARE	sin. rabie; boală infecțioasă, inoculabilă, virotică, transmisibilă prin mușcătura unui animal turbat, mortală, distingându-se o formă paralică și o formă furioasă.
TURBIDITATE	aspect tulbure al unui lichid cu suspensii de particule solide nedizolvate.
TURBELARIATE	clasă (<i>Turbellaria</i>) de viermi platelminți acvatici, cu epiderma acoperită cu cili vibratili.
TURGESCENT	care este tumefiat prin aport crescut de sânge.
TURGESCENTĂ	creșterea de volum a unui țesut sau organ provocată de aport crescut de sânge venos.
TURNER (SINDROM)	sindrom plurimalformativ, caracterizat prin nanism moderat, infantilism ovarian, malformații osoase diferite, cauza este o anomalie cromozomială (cromozon XO în loc de XX).
TURNOVER	neologism care se referă la intensitatea și viteza de metabolizare a unei substanțe oarecare
TUSE	(lat. <i>tussis</i>), reflex fiziologic complex care poate fi de asemeni produs voluntar, care constă dintr-o inspirație profundă cu închiderea glotei, urmată de o expirație bruscă sacadată și zgomotoasă destinată să expulzeze din căile respiratorii orice substanță care irită sau care împiedică respirația.
TUSE CONVULSIVĂ	boală infecțioasă acută, contagioasă și epidemică provocată de <i>Bordetella pertussis</i> .
TUSIGEN	care provoacă tusea.
TUȘEU	1. procedeu de explorare a unei cavități naturale cu ajutorul unui sau mai multor degete care se introduc în aceste cavități; 2. tact.
T.V.	abr. tușeu vaginal.
TWEEN	copolimeri ai polisorbatiilor cu oxidul de etilenă
TYLAN	sin. tylozin, biostimulator, conținând un antibiotic de fermentație, activ în micoplasmoza aviară, sinuzita infecțioasă a curcilor, spirochetoză etc.
TYR	simbolul tirozinei.